

วัตถุประสงค์

เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการและบทความทวิสารนหนังสือที่เป็นภาษาไทยและมีข้อค้นพบข้อเสนอแนะที่เป็นนวัตกรรม รวมถึงความคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติในวงกว้าง อีกทั้งยังมุ่งหมายที่จะเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสาขาต่าง ๆ และสนับสนุนการศึกษา การสอน โดยเน้นสาขาวิชาพระพุทธศาสนา การบริหารการศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 6 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-กุมภาพันธ์ ฉบับที่ 2 มีนาคม-เมษายน ฉบับที่ 3 พฤษภาคม-มิถุนายน ฉบับที่ 4 กรกฎาคม-สิงหาคม ฉบับที่ 5 กันยายน-ตุลาคม และฉบับที่ 6 พฤศจิกายน-ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสารวิจัยวิชาการ

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

พระเทพพรเมธี, รองศาสตราจารย์ ดร.

พระสุวรมณเฑียร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์

พระธรรมวชิรธีรคุณ, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญศิริ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.โกณัฐ ศรีทอง

บรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระศรีสมโพธิ, ดร.

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

ดร.ภาราดร แก้วบุตรี

หน่วยงานภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.วัชระ งามจิตต์เจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระเมธาวิธาน, รองศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ วสันต์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุต

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภุม

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญชัย บุญหนัก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลมาศ ปฐมวนิชกุล

นักวิชาการอิสระ

ดร.จรูญศักดิ์ สุนทรเดชา

บริษัท เอเซีย คอนเน็คท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล

นักวิชาการอิสระ

ฝ่ายจัดการวารสาร

ดร.รัตติยา เหนืออำนาจ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 999 หมู่ 6 ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทรศัพท์ 099-2969229
E-mail: journal.jra@gmail.com
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/index>

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารวิจัยวิชาการ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. พระธรรมวชิรธีรคุณ, รศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. พระเทพวชิรเมธี, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. พระราชรัตน์เวที, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5. พระศรีสมโพธิ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
6. พระครูนิวาสิตขันธ์, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
7. พระเมธีวชิรบัณฑิต, ศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
8. พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
9. พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
10. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษ ฐิริปญโญ, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
11. พระมหาไธ้ ธมฺมเมธี, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
12. ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
13. ศ.ดร.จํานงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
14. รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
15. รศ.ดร.สุรินทร์ นียมางกูร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
16. รศ.ดร.ประเทือง ภูมิภัทราคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
17. รศ.ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
18. รศ.ดร.พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
19. รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
20. รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
21. รศ.ดร.ธงชัย สิงอุตม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
22. รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
23. รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
24. รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
25. รศ.ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
26. รศ.ชุมพล ปานเกตุ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
27. ผศ.ดร.สมคิด พุ่มทุเรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
28. ผศ.ดร.สุภัฏญานัฐ ออบสิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
29. ผศ.ดร.ศิริโรจน์ นามเสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
30. ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรณัฏฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
31. ผศ.ดร.ผดุง วรธนทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
32. ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

33. ผศ.ดร.ชนทอง วัฒนประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
34. ผศ.ศศิกิจจ อ่ำจ้อย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
35. ผศ.ดร.สมบัติ นามบุรี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
36. ดร.ภาราดร แก้วบุตรดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
37. ดร.รัตติยา เหนืออำนาจ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. พระเมธาวิเชียรสร, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. ศ. (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญชัย	ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
4. รศ.ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม	มหาวิทยาลัยบูรพา
5. รศ.ดร.สุวิญ รักสัตย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
6. รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
7. รศ.ดร.ธานี เกสทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
8. รศ.ดร.อุทัยวรรณ ภูเทษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
9. รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
10. รศ.ดร.ชนินทร์ วสันนัท	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
11. รศ.ดร.ช่วงโชติ พันธุเวช	นักวิชาการอิสระ
12. รศ.ดร.พฤตสรรค์ สุทธิไชยเมธี	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
13. รศ.ดร.สุริยพงศ์ โพธิ์ทองสุนันท์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
14. รศ.ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
15. รศ.ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
16. รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
17. รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
18. รศ.ดร.พรรณอร วันทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
19. ผศ. ว่าที่ร้อยตรี ดร.โสภณ ลาวรรณ	มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
20. ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
21. ผศ.ดร.ยุวดี วิทย์พันธ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
21. ผศ.ดร.นันทนา อุ่นเจริญ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
22. ผศ.ดร.เนติรัฐ วีระนาคินทร์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
23. ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
24. ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
25. ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
26. ผศ.ดร.ธัญชัย บุญหนัก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
27. ผศ.ดร.วิมลมาศ ปฐมวนิชกุล	นักวิชาการอิสระ
28. ผศ.ดร.ภูริวัฒน์ คัมภีร์ภาพพัฒน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
29. ผศ.ดร.กิตติพงษ์ โสภณธรรมภาณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
30. ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รุ่งทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

31. ผศ.ดร.ศิริวรรณ กมลสุขสถิตย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
32. ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
33. ผศ.ดร.ประภัสสร วรณสถิตย์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
34. ผศ.ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
35. ผศ.ดร.กฤษณะ ดาราเรือง	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
36. ผศ.ดร.คุณากร กรสิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
37. ผศ.ดร.วงธรรม สรณะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
38. ผศ.ดร.จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
39. ผศ.ดร.เสิบเอก ดร.เศรษฐวิสุภ พรหมสิทธิ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
40. ผศ.ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
41. ผศ.ดร.ประเวศน์ มหารัตนสกุล	นักวิชาการอิสระ
42. ดร.อัคนันท์ อริยศรีพงษ์	นักวิชาการอิสระ
43. ดร.จินตนาภา โสภณ	ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
44. ดร.ชนิกา แสงทองดี	นักวิชาการอิสระ
45. ดร.พิสิษฐ์ จอมบุญเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
46. ดร.จรรยาศักดิ์ สุนทรเดชา	บริษัท เอเชีย คอนเน็คท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด
47. ดร.สมนึก หงษ์ยิ้ม	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
45. ดร.วรพล ชินเพชร	สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
46. พันเอก ดร.สาธิต ทิพย์มณี	กรมแพทยทหารบก
47. ดร.ปัญญะณิสาร์ องค์ปรัชญากุล	มหาวิทยาลัยเกริก
48. ดร.วิไลวรรณ เทียนประนมกร	โรงเรียนแย้มจาดวิเศษนาสุรณ
49. ดร.พิเชษฐ์ วันทอง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
50. นางสาวอรอนงค์ สรรเสริญ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
51. นางสาวโอปอล์ รังสิมันตุชาติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
52. นายปัญญา พรหมบุตร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
53. พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
54. ดร.สุรัชย์ พุดชู	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศ

1. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เกรียงชัย	ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
2. รศ.ดร.สุรีย์พงศ์ โพธิ์ทองสุนันท์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
3. รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. รศ. ชุมพล ปานเกตุ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5. รศ. สยาม คำปรีดา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
6. ผศ.ดร.สุตากาญจน์ ปัทมดิเลก	มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยกองบรรณาธิการได้พิจารณาขยายพื้นที่ทางวิชาการจากเดิมปีละ 4 เล่ม เป็นปีละ 6 เล่ม เพื่อขยายฐานรองรับกับความต้องการในการที่ผู้นิพนธ์จะนำเสนอบทความให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณากลับกรองเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการตีพิมพ์ให้เกิดคุณภาพสูงสุด ทั้งนี้เพราะบทความวิชาการที่อยู่
ในวารสารฯ นั้นต่างก็มีข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ ที่จะกลายเป็นนวัตกรรม รวมถึงอาจจะส่งผลกระทบ (Impact) ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยในฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิจัย 20 บท และบทความวิชาการ 6 บท ซึ่งทางกองบรรณาธิการได้มีการคัดเลือกมานำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเชิงสถานการณ์ ดังนี้

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, อรชร ไกรจักร์ และพระมหาวรญาณ ญาณกิตติ
บทความวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน” พบว่า 1) หลักการสัมมาชีพ มี 3 ข้อ ดังนี้ (1) ความสะอาดทางกาย (2) ความสะอาดทางวาจา (3) ความสะอาดทางใจ ส่วนหลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพมี 5 หลักธรรม ดังนี้ (1) หลักธรรมคัมภีร์ครองโลก (2) หลักทิวฐัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม (3) หลักไตรสิกขา (4) หลักอิทธิบาท (5) หลักอริยสัจ 2) แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน มี 4 ขั้น ดังนี้ (1) ทุกข์: การศึกษาสภาพปัญหา ประชาชนชุมชนควรศึกษาสถานการณ์การดำเนินธุรกิจ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ความสามารถในการแข่งขัน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ และด้านการตลาด (2) สมุทัย: การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน ประชาชนชุมชนควรสำรวจความสนใจด้านอาชีพของชาวบ้าน ควรวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนก่อนสอนอาชีพให้กับชาวบ้าน (3) นิโรธ: การกำหนดเป้าหมายและวางแผน ประชาชนชุมชนควรกำหนดเป้าหมายการพัฒนาสัมมาชีพในชุมชน และควรวางแผนการ

พัฒนาสัมมาชีพอย่างรอบครอบเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ (4) มรรค: การพัฒนาสัมมาชีพในชุมชน ปราชญ์ชุมชนควรดำเนินการโดยแจ้งให้ชาวบ้านทราบ เปิดรับสมัครชาวบ้านเข้าฝึกอบรม สอนอาชีพแก่ชาวบ้าน มอบหมายงานให้ชาวบ้านฝึกทักษะอาชีพ และสนับสนุนส่งเสริมชาวบ้านให้จัดตั้งกลุ่มอาชีพ

พระมหาสุภัค จันทรโอ, พระเทพปริยัติเมธี และพระครูศรีสุธรรมนิวิฐ บทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4” พบว่า 1) สภาพการจัดการความรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ 2) รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 5 รูปแบบ ดังนี้ ด้านการกำหนดความรู้ ตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านการประมวลและการกลั่นกรองความรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 และด้านการแบ่งปันและการแลกเปลี่ยนความรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 และ 3) การประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

พระมหาทวีศักดิ์ ตปสีโล (เฉลิมสิริโรจน์), พระครูสิริปริยัตยานุศาสน์และพิสิญฺฐโคตรสุโพธิ์ บทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการปกครองเพื่อความงามแห่งหมู่สงฆ์ของเจ้าอาวาสในจังหวัดสุโขทัย” พบว่า 1) หลักอาจริยวัตรในพระพุทธศาสนาเถรวาท คือ วัตรที่อันเตวสิกพึงปฏิบัติต่อพระอาจารย์ และหลักอันเตวสิกวัตร คือ วัตรที่อาจารย์พึงปฏิบัติต่ออันเตวสิกซึ่งเป็นหลักที่เป็นแนวทางการปกครองหรือหลักการอยู่ร่วมกันของคณะสงฆ์สมัยพุทธกาล 2) สภาพการปกครองเพื่อความงามแห่งหมู่สงฆ์ในพระพุทธศาสนาเถรวาทและคณะสงฆ์ไทย พบว่า นอกจากจะยึดถือการปกครองตามหลักพระธรรมวินัยแล้ว ยังปกครองตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และกฎหมายเถระสมาคม การปกครองรูปแบบนี้ก่อให้เกิดความสัมพันธที่เป็นทางการ โดยการสั่งการจากผู้มีอำนาจเจ้าคณะปกครอง จึงทำให้ลดความสัมพันธ์ส่วนบุคคลในฐานะอาจารย์และศิษย์ลงไป และ 3) แนวทางการปกครองเพื่อความงามแห่งหมู่สงฆ์ของเจ้าอาวาสในจังหวัดสุโขทัย เจ้าอาวาส คือนิสสัยจารย์จะต้องปฏิบัติตามคุณสมบัติของอาจารย์ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่อันเตวสิก โดยใช้รูปแบบ 5 อ.โมเดล ในการอบรมและจัดระบบการปฏิบัติหน้าที่และความประพฤติของอันเตวสิกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านอาจารย์ ด้านการอนุเคราะห์ ด้านอุปัฏฐาก และด้านอิทธิกรรม

เพื่อสร้างศาสนทายาท ด้วยรูปแบบการปกครองอั้งตงามที่กล่าวมา มีความเหมาะสมอย่างยิ่งและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง

พระสมุห์ชาญชัย ญาณชาโต (เพชรดี), ศิริโรจน์ นามเสนา และวัฒน์ กัลยาณพัฒน์
 กุล บทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการเผยแผ่ของพระวิทยากรในเรือนจำและทัณฑสถาน” พบว่า 1) สภาพปัญหาการเผยแผ่ของพระวิทยากรในเรือนจำและทัณฑสถาน ได้แก่ พระวิทยากรยังขาดรูปแบบและวิธีการคิด วิธีการเทศน์ที่เหมาะสมในการเผยแผ่กับผู้ต้องขัง และ ความคับแคบสถานที่คับแคบ กฎระเบียบที่จำกัด และความเครียดของผู้ต้องขัง ทำให้มีผลต่อการเผยแผ่ของพระวิทยากร 2) การพัฒนารูปแบบการเผยแผ่ของพระวิทยากรในเรือนจำและทัณฑสถาน ต้องมีวิธีการกระตุ้นความคิดด้วยโยนิโสมนสิการ และวิธีเทศนาใช้เทศนา 4 ให้ผู้ต้องขังเข้าใจเรื่อง “กรรมและกฎแห่งกรรม” ส่วนวิธีการปฏิบัติตน ควรมีจริยวัตรตรงตาม ปณิธานแน่วแน่ ตรวจสอบพิจารณาผู้ฟัง มีกัลยาณมิตรธรรม 7 และองค์แห่งธรรมกถึก 5 และ 3) การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการเผยแผ่ของพระวิทยากรในเรือนจำและทัณฑสถานนั้นมีรูปแบบวิธีการกระตุ้นความคิดของผู้ต้องขังคือ โยนิโสมนสิการ และวิธีเทศนาใช้วิธีการเทศนา 4 ให้ผู้ต้องขังเข้าใจเรื่อง “กรรมและกฎแห่งกรรม” ส่วนวิธีการปฏิบัติตน ควรมีจริยวัตรตรงตามอยู่ในสมณสารูป ปณิธานแน่วแน่ ตรวจสอบพิจารณาผู้ฟัง มีกัลยาณมิตรธรรม 7 และองค์แห่ง ธรรมกถึก 5 ควรยึดตามหลักโอวาทปาติโมกข์ คือ หลักการ 3 อุดมการณ์ 4 และวิธีการปฏิบัติอีก 6 จะทำให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติของผู้ต้องขังให้เกิดสัมมาทิฐิได้ยิ่งขึ้น

พระอมร ธนาชัยกำจร, สุதாகาญจน์ ปัทมดิลก และกฤษฎากาญจน์ โตพิทักษ์
 บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยการกระตุ้นชาตตามแนวทางการสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดีอค (MIA) สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” พบว่า 1) การใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดีอค (MIA) ร่วมกับการกระตุ้นชาต เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนิสิต มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.77) และเมื่อนำไปทดลองใช้ พบว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.10/80.93 2) ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนิสิตที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.18)

สุภาพรณ วงศ์ศักดิ์ศิริกุล และโสมฉาย บุญญานันต์ บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนา กิจกรรมศิลปะบนฐานทางเลือกเพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์ศิลปะสำหรับเด็กอายุ 9-12 ปี” พบว่า 1) แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรมศิลปะบนฐานทางเลือก มี 4 ด้าน ได้แก่ แนวคิดและหลักการ จัด กิจกรรมศิลปะบนฐานทางเลือก การจัดกิจกรรมศิลปะ เนื้อหาสาระสำคัญของกิจกรรมศิลปะบนฐาน ทางเลือก และการประเมินการสร้างสรรค์ตามแนวคิดการจัดกิจกรรมศิลปะบนฐานทางเลือก 2) รูปแบบกิจกรรมศิลปะบนฐานทางเลือกได้เป็น 4 กิจกรรม ได้แก่ (1) พิพิธภัณฑ์ของฉันทน์ (2) อยู่ไหน กันนะเจ้าสัตว์ประหลาด (3) สีเส้นรอบตัว และ (4) เมืองมหัศจรรย์ในอนาคต ได้ผลการประเมิน ทักษะการสร้างสรรค์ศิลปะ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (2) ทักษะทางศิลปะ (3) การ แสดงออกทางลักษณะ รูปแบบ และเนื้อหา (4) การเลือกและนำมาประยุกต์ใช้ และ (5) ความ สมบูรณ์ของผลงาน และ 3) ผลจากการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการสร้างสรรค์ ศิลปะอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.50$, $S.D. = 0.25$) สูงกว่าเกณฑ์ค่ากลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ สร้างสรรค์ ได้เลือกใช้อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ปวิณวัชร ขุนเทียนเขมชาติ บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเว็บไซต์การฝึกอบรม ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและบุคลากรทาง การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2” พบว่า 1) การพัฒนา เว็บไซต์การฝึกอบรมออนไลน์ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, $S.D. = .53$) ซึ่ง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต 2) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้า ฝึกอบรมหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการ ประเมินศักยภาพด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้เข้าฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, $S.D. = .45$) และ 3) ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $S.D. = .52$)

กฤษฎา แก้วเกลี้ยง และสุเมษย์ หนกหลั่ง บทความวิจัยเรื่อง “การประกอบสร้าง ความศรัทธาของศาลลูกศร จังหวัดลพบุรี” พบว่า ศาลลูกศรเป็นสถานที่ที่อยู่ในฐานะตัวบทที่สื่อสาร ความศรัทธาผ่านการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ช่วยประกอบสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นจากมุมมอง ของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ซึ่งการสื่อสารที่นำไปสู่การประกอบสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นใน บริบทของศาลลูกศรนั้นเป็นการสื่อสารทั้งในรูปแบบวจนภาษาและอวจนภาษา โดยประกอบด้วย การสื่อสาร 2 ลักษณะ ได้แก่ การสื่อสารผ่านตำนานเมืองลพบุรี และการจัดองค์ประกอบภายใน

ศาล ซึ่งการสื่อสารดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของประเพณีประติษฐานที่เป็นภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ช่วยหนุนเสริมความศรัทธาที่ประชาชนในจังหวัดลพบุรีมีต่อศาลลูกศร สำหรับประเพณีประติษฐานดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ประเพณีนมัสการศาลลูกศรประจำปี ประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ศาลลูกศร และธรรมเนียมการเข้าสักการะศาลลูกศรของหัวหน้าส่วนราชการที่ย้ายเข้ามาในจังหวัดลพบุรี โดยประเพณีประติษฐานดังกล่าวเกิดขึ้นในบริบทที่เมืองลพบุรีเป็นพื้นที่ที่ถูกโยงกับอดีตอันยาวนานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเมืองการปกครองอย่างรามเกียรติ์ ซึ่งอยู่ในฐานะภาคปฏิบัติการทางสังคมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจและพลังเหนือธรรมชาติ จึงทำให้การสื่อสารเพื่อสร้างความศรัทธาผ่านตัวบทของศาลลูกศรนั้นเป็นไปในลักษณะของการสร้างอำนาจเหนือธรรมชาติที่อิงอยู่กับชนชั้นผู้ปกครองให้เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้คนเข้ามาพึ่งพิงอำนาจเหนือธรรมชาติดังกล่าว โดยศาลลูกศรได้ถูกให้ความเคารพในฐานะศาลหลักเมืองของจังหวัดลพบุรี

ประคอง มาโต, พระครูอุทิศปริยัติสุนทร และพระสมุห์พุฒพงษ์ พุทธิวิโส บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองพระชนกจักรีวัฒนธรรมวิถีพุทธ” พบว่า 1) การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยววัฒนธรรมวิถีพุทธ โดยการพัฒนาพื้นที่งานบุญเดือนสามสืบสานประเพณีวิถีชาวอุไทย โดยพัฒนาพื้นที่การแสดง และพื้นที่กิจกรรมทางวัฒนธรรมวิถีพุทธ 2) การบูรณาการกระบวนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมวิถีพุทธ โดยการบูรณาการกระบวนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม จากชุมชนสู่วัด จากวัดสู่ชุมชน กิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม กิจกรรมการกีฬา และกิจกรรมทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา 3) ส่งเสริมในยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเมืองพระชนกจักรีวัฒนธรรมวิถีพุทธ ซึ่งมีกลยุทธ์ที่ใช้คือเพิ่มศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการและการแข่งขัน และพัฒนาบุคลากร สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน วัด หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดอุทัยธานี ในการดำเนินงานด้านพื้นที่ ด้านกิจกรรม ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในงานบุญเดือนสามสืบสานประเพณีวิถีชาวอุไทย

อรชร ไกรจักร, แมชชีกฤษณา รักษาโฉม และกรรณิการ์ ขาวเงิน บทความวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” พบว่า 1) การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน พบว่า ชาวบ้านและคณะครูที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด และกระถางปลูกผัก 10 กระถาง ภายใต้คำแนะนำของวิทยากร นอกจากนี้ ชาวบ้านและคณะครูได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพในนามว่า “ศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ)” เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนอื่น ๆ และเพื่อจัดทำชุด

เฟอร์นิเจอร์และกระถางจำหน่าย และ 2) การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ พบว่า แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ คือ เพจเฟซบุ๊ก และดีกิต็อก การใช้งานเพจเฟซบุ๊ก และดีกิต็อก เพื่อโปรโมทและจำหน่ายสินค้า ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางจากชาวบ้านและคณะครู

รณกิตติ์ สุภา, ธัญวดี กำจัดภัย และนวลพรรณ คมขำ บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอน Arduino & Robot ด้วยโปรแกรม Tinkercad สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5” พบว่า 1) การศึกษาความต้องการเป็นในการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอน Arduino & Robot ด้วยโปรแกรม Tinkercad สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ได้แก่ ลงมือปฏิบัติจริงกรณีศึกษาร่วมกัน และข้อจำกัดจำนวนอุปกรณ์ Arduino 2) การพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนรายวิชา Arduino & Robot ด้วยโปรแกรม Tinkercad เปรียบเทียบความแตกต่างของผลลัพธ์ การจัดการเรียนการสอน เทคนิควิธีการสอนแบบทดลองด้านการเรียนการสอนนั้นเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ทดลองด้วยตนเองทดลองปัญหาจากเหตุการณ์จริง เทคนิควิธีการสอนแบบทดลองได้ผลที่ดีเยี่ยมสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจในการเรียนหรือกลุ่มนักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานอยู่แล้วจึงสามารถปฏิบัติในการทดลองจริงในห้องเรียนได้ แตกต่างจากเทคนิคร่วมด้วยช่วยงานกลุ่มที่จะเน้นกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้นที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าถึงสื่อได้ทุกคน 3) ศึกษาแบบสำรวจและความพึงพอใจการใช้งาน Tinkercad รายวิชา Arduino & Robot ในการเรียนการสอนจากการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน Tinkercad ออกแบบให้สมจริง เข้าใจง่ายสามารถแสดงผลได้ได้อย่างถูกต้อง สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้โดยไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์จริงลดการขาดแคลนของบอร์ดและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้จริง

ยุทธศักดิ์ รัตนวงศ์สนธิ, สิทธิพร เขานุ่น, กฤษณะ ดาราเรือง และจินต์ วิภาตะกลัศ บทความวิจัยเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรในสำนักงานนิติสินเชื่อย่อยย ธนาคารออมสิน” พบว่า 1) ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความยุติธรรมในองค์การ บรรยากาศองค์การ ความพึงพอใจในการทำงาน และความผูกพันองค์การ อยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ทุกตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาเป็นองค์ประกอบเชิงยืนยันตามแบบจำลองสมการโครงสร้างโดยเป็นไปตามข้อตกลงทางสถิติ คือ ค่า $\text{Chi-square} = 228.96$, $\text{df} = 291$, $\text{P-value} = 0.99705$, $\text{RMSEA} = 0.000$ และมีค่าอำนาจนัยนัยประกอบ > 0.50 ทุกตัวแปรและ 3) ความผูกพันองค์การของบุคลากร ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกมาจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยบรรยากาศองค์การ อยู่ในระดับต่ำ และ ปัจจัยความพึงพอใจในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง

และในขณะเดียวกันยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมมาจาก 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยส่งผ่านปัจจัยความยุติธรรมในองค์กร ปัจจัยบรรยากาศองค์การ และปัจจัยความพึงพอใจในการทำงาน อยู่ในระดับสูง และยังได้รับอิทธิพลทางอ้อม มาจากปัจจัยความยุติธรรมในองค์กร โดยส่งผ่านปัจจัยบรรยากาศองค์การ และปัจจัยความพึงพอใจในการทำงาน อยู่ในระดับต่ำ และยังได้รับอิทธิพลทางอ้อม มาจากปัจจัยบรรยากาศองค์การ โดยส่งผ่านปัจจัยความพึงพอใจในการทำงาน อยู่ในระดับต่ำ จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ทั้ง 4 ตัวแปรดังกล่าว สามารถทำนายตัวแปรตามคือ ปัจจัยความผูกพันองค์กร ได้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ณณีย์ ศรีสุข, พระครูประวิตรวรานุกุต และพิสิษฐ์ โคตรสุโพธิ์ บทความวิจัยเรื่อง “พุทธจริยธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนาภาคเหนือ” พบว่า 1) เครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนาภาคเหนือ มีแนวคิด หลักการในการทำงาน คือ “พุทธธรรม นำปัญญา พัฒนาท้องถิ่น” วิธีการทำงานของเครือข่ายฯ พบว่า พระสงฆ์นักพัฒนาจะทำงานในพื้นที่ของตน มากกว่าทำงานร่วมกับเครือข่าย 2) พัฒนาการและบทบาทในการทำงานของเครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนาภาคเหนือ พบว่า แบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ (1) ก่อนก่อตั้งเครือข่าย (ก่อนปี พ.ศ. 2540) (2) ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2550 (3) ระหว่าง พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2560 และ (4) ระหว่าง พ.ศ. 2561 ถึงปัจจุบัน มีบทบาทในการดำเนินการศึกษา วิจัย สร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการศึกษา มีการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างและพัฒนาเครือข่าย พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างเสริมสุขภาวะของประชากรและกลุ่มเปราะบาง ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วมบนฐานแห่งศาสนธรรมประยุกต์ พัฒนาสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีการเผยแผ่ธรรมที่ทันสมัย ดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจกรรมแก้ไขปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ สิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความยุติธรรมและสันติภาพ ตลอดถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 3) รูปแบบพุทธจริยธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนาภาคเหนือ ผู้วิจัยได้สร้าง TRIPLE GEM MODEL และนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ได้แก่ แนวคิด KAP (Knowledge-Attitude-Practice) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) และก่อให้เกิดความสุขมวลรวมประชาชาติ Gross National Happiness (GNH)

สุวารี แสงนิ่ววงศ์ และสมเกียรติ ตุ่นแก้ว บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ” พบว่า 1) การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

อาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ พบว่า บุคลากรวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายที่ผ่านการทดลองใช้รูปแบบมีคะแนนหลังการทดลองใช้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบการพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 2) การประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ พบว่า รูปแบบการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ ประกอบด้วย หลักการบริหารและวัตถุประสงค์ องค์ประกอบการบริหาร กระบวนการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การประเมินผลการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีรูปแบบที่ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

จิตาว พงศ์ศรีประชา, สิทธิพร เข่าอุ่น และสิริมาศ ศรีขาว บทความวิจัยเรื่อง “การบริหารองค์การที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การประถมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 17” พบว่า 1) ภาพรวมของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับสูง การบริหารจัดการอยู่ในระดับสูงมาก บรรยาการองค์การอยู่ในระดับสูง และประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง 2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการ บรรยาการองค์การ มีตัวแปรจำนวน 17 ตัวแปร จาก 74 ตัวแปร สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 90.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการบริหารองค์การที่มีประสิทธิผล มี 5 แนวทาง คือ 3.1) การพัฒนาคุณภาพของบุคลากรของสถานศึกษา 3.2) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามุ่งสู่คุณภาพ 3.3) การติดตามประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา 3.4) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน และ 3.5) การส่งเสริมด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ในขบวนการจัดเรียนรู้การเรียนการสอนของสถานศึกษา

บัญชา วงศ์เชื้อ, สิทธิพร เข่าอุ่น และสิริมาศ ศรีขาว บทความวิจัยเรื่อง “การจัดการสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดีของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ” พบว่า 1) ภาพรวมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดีอยู่ในระดับมาก กระบวนการกลยุทธ์การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ขนาดใหญ่พิเศษมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและมีประสิทธิผลสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดีมากที่สุด ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีกระบวนการกลยุทธ์มากที่สุด 3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยคัดสรร พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการสถานศึกษาปลอดภัยและ

สุขภาพอนามัยดีมีทั้งหมด 26 ตัวแปรจาก 74 ตัวแปรซึ่งสามารถทำนายประสิทธิภาพได้ร้อยละ 99.90 และ 4) แนวทางในการจัดการสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดีประกอบด้วย 5 แนวทางคือ 1) แผนพัฒนาสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี 2) การพัฒนาบุคลากร และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี 3) การบริหารจัดการที่มุ่งสู่สถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี 4) การสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดีและ 5) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าความสำเร็จของการเป็นสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี

จิราวรรณ สมหวัง และกรพินธุ์ กลิ่นเกษร บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษากลุ่มชนมกบ้านหัวไผ่ ตำบลหัวไผ่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี” พบว่า 1) สมาชิกมีความต้องการเรียนรู้สูตรการทำขนมสามเกลอ เพื่อขยายโอกาสในการขาย 2) ผู้เข้าร่วมอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “ขนมสามเกลอ” มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการนำความรู้ไปใช้ พบว่า ก่อนเข้าร่วมอบรม ผู้เข้าร่วมมีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย และหลังเข้าร่วมอบรม มีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) จากการติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุกลุ่มชนมกบ้านหัวไผ่ พบว่า ขนมสามเกลอได้รับการตอบรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี ซึ่งกลุ่มจะผลิตขายร่วมกับชนมก มียอดขายดีและขายหมดทุกครั้ง

สาวิตรี จูเจีย บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” พบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนมีความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของเว็บไซต์ที่สามารถให้ข้อมูลและรายละเอียดชุมชนได้อย่างครบถ้วน สามารถใช้รวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ของชุมชนไทยพวนบ้านหินปักให้เป็นที่รู้จัก รูปแบบของเว็บไซต์ มีภาพ สื่อมัลติมีเดีย ประกอบข้อความ แสดงข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ประวัติชุมชน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี อาหารการกิน ความเชื่อ ประเพณี ภูมิปัญญา และเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับผ้ามัดหมี่ของชุมชน 2) ผลการพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นเว็บไซต์ที่ได้ออกแบบและนำเสนอหา ภาพเคลื่อนไหว รูปภาพที่เตรียมไว้มาจัดวาง เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเลือกใช้งานได้ง่าย รายละเอียดชัดเจน และได้มีการแบ่งหน้าเว็บไซต์ออกเป็น หน้าแรก และหน้าเว็บเพจ ประกอบด้วย ประวัติศาสตร์ของชุมชน วิถีวัฒนธรรม สถานที่สำคัญ และภูมิปัญญาการทอผ้าของชาวหินปัก และ

3) ผลการประเมินความพึงพอใจ ผู้ใช้มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.59)

มัสยา รุ่งอรุณ, อนิรุทธิ์ สติมัน, ฐาปนีย์ ธรรมเมธา และเอกนถน บางท่าไม้ บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการสอนแบบโค้ชและการเรียนรู้แบบจิตวิศกรรม เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ” พบว่า 1) ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน มีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.46) 2) รูปแบบการเรียนการสอน มี 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 สอนเนื้อหา ขั้นที่ 3 ศึกษาและปฏิบัติ ขั้นที่ 4 วิเคราะห์และออกแบบ ขั้นที่ 5 สร้างและพัฒนา ขั้นที่ 6 ทดสอบและทดลอง ขั้นที่ 7 ประเมิน/ปรับปรุง และขั้นที่ 8 ขึ้นสรุปเนื้อหา พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.=0.41) 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานฯ เห็นได้ว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานฯ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองว่า รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.35)

จักรภพ ถึงกัน, พระราชวชิรเมธี วรพลโณ และวินัย ทองมัน บทความวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามหลักธรรมาภิบาล” พบว่า 1) ผู้บริหาร/ครู มีความคิดเห็นต่อสภาพทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บริหารงานงบประมาณ รองลงมา คือ บริหารงานบุคคล ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บริหารงานทั่วไป 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการเปรียบเทียบด้านอายุ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การบริหารงานวิชาการ ควรร่วมวางแผนและปฏิบัติ การปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร มีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร การบริหารงานบุคคล ควรกำหนดหน้าที่ มอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถ ความเสมอภาค สร้างขวัญกำลังใจ ทำงานเป็นทีม การบริหารงานงบประมาณ จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติงานตามกฎหมาย การเงินพัสดุ ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการบริหารงานทั่วไป ควรมีการประสานงาน ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ ระดมทรัพยากร สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

พระครูโกวิทธรธวาทิ และวิภาวรรณ ลิ้มป๋ไพบูลย์ บทความวิชาการเรื่อง “หลักพุทธธรรมและทฤษฎีองค์กรที่น่าไว้วางใจสูงเพื่อการพัฒนาสตรระดับองค์กร” พบว่า สตรระดับองค์กรว่าเป็นการรวมกันของสติของสมาชิกในองค์กรที่ร่วมกันพัฒนาการตระหนักรู้ถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้สามารถนำสตรร่วมกันนั้นนำมาควบคุมพฤติกรรมของทีมเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์วิกฤต โดยพื้นฐานที่สำคัญของสตรระดับองค์กร ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การคาดการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น 2) การไม่เอาง่ายเข้าว่า 3) ความรู้สึกไวต่อสิ่งผิดปกติรอบตัว 4) ความมุ่งมั่นในการกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว และ 5) การให้ความสำคัญกับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งองค์ประกอบของสตรในระดับองค์กรนี้มีความจำเป็นกับทุกองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรที่น่าไว้วางใจสูง หรือองค์กรที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนและมีความเสี่ยงสูง และต้องการความน่าเชื่อถือและไว้วางใจว่าจะสามารถปฏิบัติงานได้ดีโดยไม่มีข้อผิดพลาด บทความนี้ได้นำเสนอหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ได้เชื่อมโยงสตรในระดับองค์กร ได้แก่ สติปัฏฐาน 4, สัมปชัญญะ 4, อัปมาทธรรม, โยนิโสมนสิการ และสัปปริสธรรม 7 ซึ่งหากได้มีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในองค์กร จะสามารถสร้างและพัฒนาสตรในระดับองค์กรในทุกองค์กร ลดความผิดพลาดและความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้นในกรณีที่ต้อง้องการเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งทำให้องค์กรเกิดความยั่งยืน และส่งผลต่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดดำเนิน) และพระมหาไธ้ ธมมเมธี (แช่ฉั่ว) บทความวิชาการเรื่อง “รมณีสถาน: การบริหารจัดการสาธารณูปการของวัดในทางพระพุทธศาสนา” พบว่า บริหารจัดการโดยเป็นการสั่งงาน การควบคุมงาน และการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของงานที่จะทำในองค์การให้ชัดเจน โดยมีวิสัยทัศน์และปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยทฤษฎีการจัดการ ดังเช่น ทฤษฎีระบบของเดวิด อีสตันที่มองปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และปัจจัยนำออก และใช้หลักการ POSDC คือ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม การสาธารณูปการเป็นการก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์เกี่ยวกับการพัฒนาวัดด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นการบำรุงรักษาและส่งเสริมวัดให้เป็นที่ยอมรับประโยชน์แก่ประชาชนหรือสังคม โดยวัดภูมิประสงค์แบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ (1) การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด (2) การบูรณะและพัฒนาวัด และ (3) การก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะ เพื่อให้วัดมีความเจริญรุ่งเรืองเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนและเป็นศูนย์กลางของชุมชน ในการบริหารจัดการสาธารณูปการของวัดให้เป็นรมณีสถานเป็นบรรยากาศของพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม

อันเป็นธรรมเนียมเรียกว่า “สถานที่น่ารื่นรมย์” โดยที่วัดเป็นธรรมเนียมสถานจะต้องเป็นรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของวัดมีหลักการพิจารณาว่า (1) ไม่ไกลนัก (2) ไม่ไกลันจากหมู่บ้าน (3) สะดวกแก่การคมนาคม (4) ผู้คนที่ประสงค์ไปเข้าถึงได้กลางวันไม่วุ่นวาย กลางคืนสงบปราศเสียงอึกทึก (5) คนไม่พลุกพล่าน และ (6) เหมาะแก่การทํากิจหน้าที่ส่วนตัวควรเป็นที่ลึกลับได้ เจ้าอาวาสจะต้องบริหารจัดการงานสาธารณูปการตามทฤษฎีระบบ และมีการบริหารจัดการตามหลักการ POSDC เพื่อให้วัดเป็นธรรมเนียมสถานตามหลักสัปปายะ 4

พระมหาอุดร อุตโตโร (มากติ) และพระครูสิทธิวิริยวัฒน์ (ฐิตสกลโค ดิษสวรค์)

บทความวิชาการเรื่อง “การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม” พบว่า มนุษย์จะต้องมีการใช้ชีวิตที่เริ่มจากกลุ่มสังคมเล็ก ๆ ที่เรียกว่า ครอบครัว จนไปสู่การเพิ่มจำนวนคนเป็นสังคมใหญ่ ทุกสังคมคงต้องมีการติดต่อสื่อสารกันจำเป็นจะต้องเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ที่เรียกว่าทักษะทางสังคม การเรียนรู้ทักษะทางสังคมสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตผ่านค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม ผ่านประสบการณ์ที่สะสมมาของตนเอง และรับรู้ว่ามันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน บุคคลต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น มีการทำงานร่วมกันแก้ไขความขัดแย้งของตนเอง สามารถปฏิบัติตัวได้ทุกสภาพแวดล้อม สมาชิกที่มีทักษะทางสังคมดีย่อมบ่งบอกว่าเป็นสังคมที่ดี รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ต่อคนส่วนมาก แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสมาชิกมีความบกพร่อง จะทำให้มีแต่ความวุ่นวาย มีความเดือดร้อน ดังนั้นการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อให้รู้จักการแก้ปัญหาได้อย่าง

พระไกรสร ศรีธีรภพ บทความวิชาการเรื่อง “พรรคชนและวิจารณ์บทบาททหารกับการเมืองไทยในอนาคตของประชาธิปไตย” พบว่า 1) บทบาททหารกับการเมืองไทยในปัจจุบัน การตกผลึกทางความคิดของประชาชนในสังคมให้ทัศนะว่า ปัจจุบันทหารไม่มีหน้าที่ต่อการมาแทรกแซงในการเมืองต้องการกู้ศรัทธาในวิชาชีพมากกว่าจากท่าทีของผู้นำกองทัพ 2) บทบาททหารกับการเมืองไทยในอนาคตทหารจะหันมาสนใจไปที่ความเป็นวิชาชีพทางทหารมากขึ้น ในฐานะองค์กรปกป้องประเทศ 3) ทัศนะของทหารไทยต่อปัจจัยในการทำรัฐประหารเกิดจากอุดมการณ์อำนาจนิยมเพื่อที่จะสร้างกลไกควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศ 5 ประการ คือ (1) พฤติการณ์ฉ้อราษฎร์บังหลวง (2) ข้าราชการการเมืองใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงข้าราชการประจำผู้ซื่อสัตย์สุจริต (3) รัฐบาลเป็นเผด็จการทางรัฐสภา (4) การทำลายสถาบันทางทหาร (5) การบิดเบือนคดีล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ แนวทางในอนาคตของประชาธิปไตยไทยในอนาคตของประชาธิปไตยไทย ข้างหน้าเสถียรภาพของการเมืองไทยจะเข้าสู่ความเป็นรัฐที่ดี 5) ทัศนคติทางการเมืองและบริบทในอนาคตของทหารกับการเมืองไทย ทหารอาจจะไม่มีทัศนคติบริบทกับการเมืองไทย แต่ยังมีบทบาทอิทธิพล

และความสัมพันธ์กับประชาชนในด้านของการศึกษา (โรงเรียนนายสิบทหาร โรงเรียนทหารช่าง โรงเรียนนายร้อย) 6) แนวทางป้องกันไม่ให้เกิดการรัฐประหารให้รัฐเข้าควบคุมอาณาจักรทางเศรษฐกิจของกองทัพเพราะเมื่อกองทัพเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ ก็ตามมาด้วยแรงจูงใจที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมือง

วิรติ เกรณณรงค์ชัย และจักริน ดำรงคำ บทความวิชาการเรื่อง “การผลิตและพัฒนาครูผู้สร้างสุขภาวะและสุนทรีย์” พบว่า ต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพจนมีวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี ห่างไกลจากพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ โดยจำเป็นต้องสร้างความฉลาดทางสุขภาวะ กล่าวคือ ความเป็นสุขอย่างฉลาด อันได้แก่ การเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต ซึ่งรวมเรียกว่า “เสาหลักของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้” เช่นเดียวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสุนทรีย์ที่ต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ชื่นชมความงาม สุนทรีย์ภาพ ความมีคุณค่า และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสุขภาวะและสุนทรีย์นั้นไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่ของครูสุศึกษาและพลศึกษา หรือครูศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์เท่านั้น หากแต่เป็นหน้าที่ร่วมของครูทุกสาขาวิชา และต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดังนั้นการผลิตและพัฒนาครูผู้สร้างสุขภาวะและสุนทรีย์ จึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักและความเข้าใจในตนเองให้แก่ นักศึกษาครู ซึ่งครูไม่ว่าจะสาขาใดก็ตามสามารถสร้างเสริมสุขภาวะและสุนทรีย์ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนได้ อันจะทำให้เกิดการผลิตและพัฒนาครูผู้สร้างสุขภาวะและสุนทรีย์ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

สยาม คำปรีดา บทความวิชาการเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองไทยกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2563” พบว่า การแสดงออกของประชาชนในพื้นที่ยังคงมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีค่านิยมหรือความเชื่อทางการเมืองยังยึดติดกับระบบอุปถัมภ์ และตัวบุคคล พร้อมรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองไทยแบบเผด็จการ ยึดมั่นกับพวกพ้องหรือสถาบัน ชอบความเป็นอิสระ อันเป็นการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ แบบไพร่ฟ้า และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2563 ค่อนข้างมาก ในขณะที่ประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งมีความรู้ความเข้าใจและการแสดงออกถึงวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้นมีค่อนข้างน้อย ดังนั้น รัฐจึงควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมซึ่งจะทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่พวกเขา

สามารถควบคุม กำกับ และตรวจสอบผู้ปกครองให้ใช้อำนาจปกครองท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงได้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์)

บรรณาธิการวารสารวิจัยวิชาการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	ก
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	ข-ง
บทบรรณาธิการ	จ-ณ

บทความวิจัย:

แนวทางการพัฒนาสัมมาชีฟตามแนวพุทธในชุมชน

: พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, อรชร ไกรจักร์ และพระมหาวรญาณธรณ์
ญาณกิตติ

1

รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4

: พระมหาสุศักดิ์ จันทโร, พระเทพปริยัติเมธี และ
พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ

21

รูปแบบการปกครองเพื่อความงามแห่งหมู่สงฆ์ของเจ้าอาวาสในจังหวัด
สุโขทัย

: พระมหาวิศศักดิ์ ตปสโณ (เฉลิมสิริโรจน์), พระครูสิริปริยัติยานุศาสตร์
และพิสิฐ โคตรสุโพธิ์

35

รูปแบบการเผยแผ่ของพระวิทยากรในเรือนจำและทัณฑสถาน

: พระสมุห์ชาญชัย ญาณชาโต (เพชรดี), ศิริโรจน์ นามเสนา และ
วัฒน์ กัลยาณพัฒนกุล

51

การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยการ์ตูนขาคตามแนวทางการ
สอนแบบบูรณาการของเมอร์ดีอค (MIA) สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยสงฆ์
พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

: พระอมร ธนาชัยกำจร, สุதாகาญจน์ ปัทมดิลก และกฤตยาภาญจน์
โตพิทักษ์

67

**การพัฒนากิจกรรมศิลปะบนฐานทางเลือกเพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์ศิลปะ
สำหรับเด็กอายุ 9-12 ปี**

: สุภาพรณ วงศ์ศักดิ์ศิริกุล และโสมฉาย บุญญานันต์ 85

**การพัฒนาเว็บไซต์การฝึกอบรมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการประกัน
คุณภาพการศึกษาของครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอำเภองาว เพชร เขต 2**

: ปวีณวัชร ขุนเทียนเขมชาติ 101

การประกอบสร้างความศรัทธาของศาลลูกศร จังหวัดลพบุรี

: ฤทธาภา แก้วเกลี้ยง และสุเมษฐ์ หนกหลัง 115

การพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองพระชนกจักรีวัฒนธรรมวิถีพุทธ

: ประคอง มาโต, พระครูอุทิศปริยัติสุนทร และ
พระสมุห์พุฒิพงษ์ พุทธิวิโส 133

**แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะ
รีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน**

: อรชร ไกรจักร, แมชีกฤษณา รักษาโณม และกรรณิการ์ ขาวเงิน 149

**การพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอน Arduino & Robot ด้วยโปรแกรม
Tinkercad สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5**

: รณกิตต์ สุภา, ธัญวดี กำจัดภัย และนวลพรรณ คมขำ 167

**ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรในสำนักอนุมัติ
สินเชิธรายย่อย ธนาครออมสิน**

: ยุทธศักดิ์ รัตนวงศ์สนธิ, สิทธิพร เขาอู่, ฤทธาภา ดาราเรือง และ
จินต์ วิภาตะกลัศ 183

พุทธจริยธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนาภาคเหนือ

: ณฤณีย์ ศรีสุข, พระครูประวิตรวรานุกฤต และพิสิษฐ โคตรสุโพธิ์ 199

การพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่รองรับ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ : สุวารี แพงฉวีวงศ์ และสมเกียรติ ตุ่นแก้ว	217
การบริหารองค์การที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การ ประถมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 : จิตาว์ พงศ์ศรีประชา, สิทธิพร เขาคูน และสิริมาส ศรขาว	233
การจัดการสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดีของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง : บัญชา วงศ์เชื้อ, สิทธิพร เขาคูน และสิริมาส ศรขาว	247
การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษากลุ่มชนมกบ้านหัวไร่ ตำบลหัวไร่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัด สิงห์บุรี : จิราวรรณ สมหวัง และกรพินธุ์ กลิ่นเกษร	263
การพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานทุน ทางวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนไทยพวน ตำบลหิน ปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี : สาวิตรี จูเจีย	279
การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการสอนแบบโค้ชและ การเรียนรู้แบบจิตวิศกรรม เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของ นักศึกษาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ : มัสยา รุ่งอรุณ, อนิรุทธ์ สติมัน, ฐาปณีย์ ธรรมเมธา และเอกณ บางท่าไม้	295
แนวทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 ตามหลักธรรมาภิบาล : จักรภพ ถึงกัน, พระราชวรเมธี วรปญโญ และวินัย ทองมัน	309

บทความวิชาการ:

หลักพุทธธรรมและทฤษฎีองค์การที่น่าไว้วางใจสูงเพื่อการพัฒนาสตรระดับองค์กร	
: พระครูโกวิทธรรมวาที และวิภาวรรณ ลิ้มปี่ไพบูลย์	323
รมณีสถาน: การบริหารจัดการสาธารณูปการของวัดในทางพระพุทธศาสนา	
: พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดดำเนิน) และพระมหาไธ้ ธมฺมเมธี (แช่ฉั่ว)	337
การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม	
: พระมหาอดุล อุตตโร (มากดี) และพระครูสิริภุญญิ์ (ฐิตสกลโค ติษสวรงค์)	353
ทรรชนะและวิจารณ์บทบาททหารกับการเมืองไทยในอนาคตของประชาธิปไตย	
: พระไกรสร ศรีวิภพ	371
การผลิตและพัฒนาครูผู้สร้างสุขภาวะและสุนทรียะ	
: วิรัตน์ เอกธรรมาภัย และจักริน ดั่งคำ	385
วัฒนธรรมทางการเมืองไทยกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2563	
: สยาม คำปรีดา	397
ภาคผนวก	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารวิจัยวิชาการ	416
แนวปฏิบัติในการเตรียมต้นฉบับบทความเพื่อลงตีพิมพ์	417
หนังสือขอส่งบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิชาการ	435